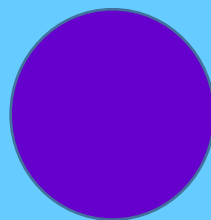
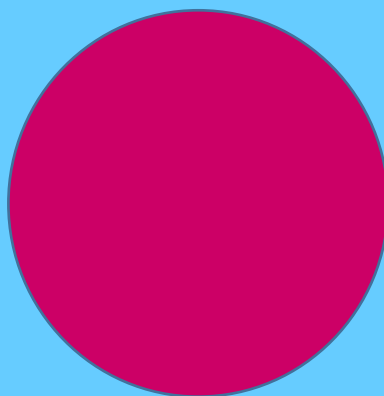
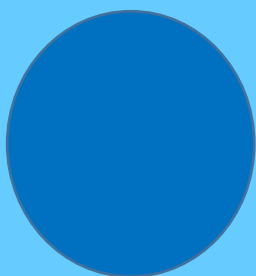

การพัฒนาผู้เรียน อย่างสร้างสรรค์

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่
รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาผู้เรียน อย่างสร้างสรรค์

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่
รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

พิมพ์เผยแพร่ออนไลน์ ตุลาคม 2562

แหล่งเผยแพร่ ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมการหลักสูตรและการเรียนรู้

www.curriculumandlearning.com

พิมพ์ที่ ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมการหลักสูตรและการเรียนรู้, กรุงเทพมหานคร

หนังสือเล่มนี้ไม่มีลิขสิทธิ์ จัดพิมพ์เพื่อส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และการแบ่งปัน

คำนำ

หนังสือ “การพัฒนาผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์” เล่มนี้ เขียนขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายให้เห็นว่า การพัฒนาผู้เรียนยุคใหม่ควรใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น (Flexible learning) ผู้สอนมีบทบาทสร้างแรงบันดาลใจ ใช้พลังคำถาม ติดตามความก้าวหน้า และนำมาซึ่งความสำเร็จ ผู้เรียนมีคุณภาพด้านการคิด ทักษะกระบวนการ ทักษะทางสังคม และคุณธรรมจริยธรรม

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องได้มากพอสมควร

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

สารบัญ

1. บทนำ	1
2. ลักษณะการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนยุคใหม่	1
3. แนวทางการพัฒนาผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์	3
4. ตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียนสร้างสรรค์	6
5. บทสรุป	7
บรรณานุกรม	8

การพัฒนาผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์

1. บทนำ

ผู้เรียนยุคใหม่ในโลกเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตามรูปแบบการเรียนรู้ (Learning style) ของแต่ละคน การเรียนรู้มีลักษณะเป็น Personalized ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล ผู้สอนไม่สามารถจัดการเรียนรู้แบบเหมารวมด้วยการกำหนดเป้าหมายและวิธีการเรียนรู้เพียงรูปแบบเดียวได้อีกต่อไป การพัฒนาผู้เรียนเชิงสร้างสรรค์เป็นคำตอบของคำถามที่ว่า ผู้สอนยุคใหม่ควรมีวิธีการพัฒนาผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์ได้อย่างไร

2. ลักษณะการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนยุคใหม่

การเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดและเติบโตมากับเทคโนโลยี มีลักษณะเป็นการเรียนรู้ส่วนบุคคล (Personalized Learning) ที่ผู้เรียนแต่ละคนต่างมีเป้าหมายและวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน หน้าที่ของผู้สอนคือ โค้ชผู้เรียนให้เขาบรรลุเป้าหมายตามที่เขาต้องการ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเหมารวมยกขึ้นที่ผู้สอน กำหนดเป้าหมายและวิธีการเรียนรู้เพียงแบบเดียวตายตัว (Fixed learning) จะไม่สามารถดึงดูดผู้เรียนไว้กับกิจกรรมการเรียนรู้ได้อีกต่อไป เพราะไม่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ใหม่จะลดการควบคุมพฤติกรรมผู้เรียน แต่จะเพิ่มการให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ออกมาให้มากที่สุด กิจกรรมการเรียนรู้มีความยืดหยุ่นสูง (Flexible learning) ผู้เรียนมีพื้นที่แสดงศักยภาพของตนเองอย่างหลากหลาย

การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติผู้เรียน คือ การเปิดพื้นที่ให้เรียนรู้ในสิ่งที่ผู้เรียนมี Passion หรือความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ ผู้สอนทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำแนะนำ เสริมแรง

งดการออกคำสั่ง หรือกำหนดเงื่อนไขบังคับให้ผู้เรียนปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ผู้สอนกำหนด เพราะจะเป็นการปิดกั้นศักยภาพผู้เรียน และไม่ใช่ว่าการพัฒนาทักษะการคิด ด้านต่างๆ ตลอดจนจินตนาการสร้างสรรค์ของผู้เรียน “ยิ่งผู้สอนสั่งมากเท่าใด การคิดของผู้เรียนยิ่งลดลงมากเท่านั้น”

3. แนวทางการพัฒนาผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์

การพัฒนาผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การใช้วิธีการที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้มากที่สุด เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้สูงสุด มีแนวทางดังนี้

1. สร้างแรงบันดาลใจ

เป็นการกระตุ้นจินตนาการและ Inspire ในการเรียนรู้ มีความมุ่งมั่นปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จ (Passion) แรงจูงใจภายใน ความสนใจใคร่รู้ให้เกิดกับผู้เรียน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่กระตุ้นความตื่นตัวและกระตือรือร้น

2. ใช้พลังคำถาม

เป็นการตั้งคำถามที่กระตุ้นศักยภาพด้านการคิดของผู้เรียน เพื่อให้ใช้ศักยภาพสูงสุดของตนเองในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ คำถามกระตุ้นผู้เรียนให้ใช้ความพยายามในการเรียนรู้ตลอดจนคำถามที่สร้างความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง และใช้คำถามชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้กับผู้เรียน

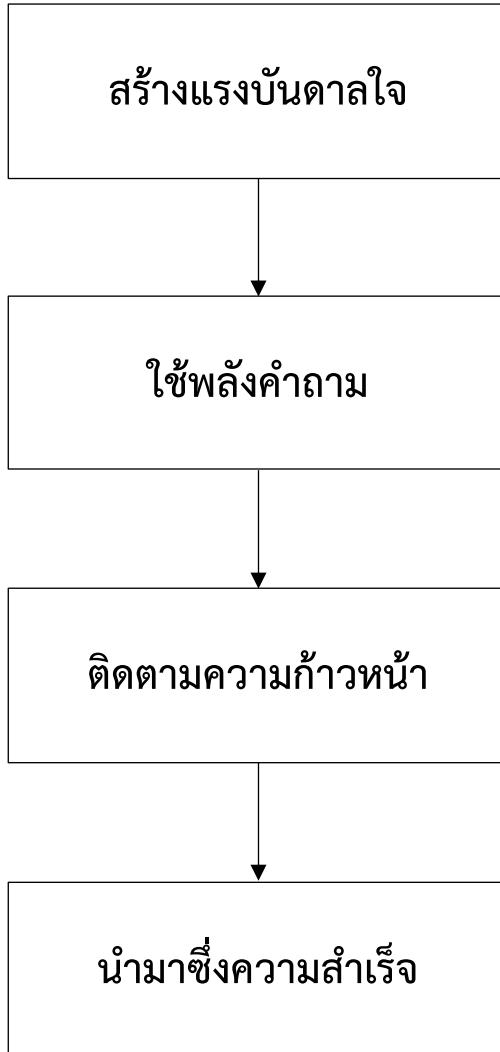
3. ติดตามความก้าวหน้า

เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (Assessment for learning) ประเมินขณะที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการประเมินที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์ (Creative feedback) สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. นำมาซึ่งความสำเร็จ

เป็นการส่งเสริมสนับสนุน และเป็นนั่งร้านการเรียนรู้ (Scaffolding) ประคับประคองผู้เรียน ให้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จตามระดับความสามารถของตนเอง ชี้แนะให้ผู้เรียนมองเห็นความสำเร็จในแต่ละขั้นของตนเอง

อย่างไรก็ตามผู้สอนจะต้องไม่สร้างการรับรู้ว่าผู้เรียนประสบความสำเร็จขั้นสูงสุด เพราะจะทำให้ผู้เรียนเข้าไปอยู่ใน Comfort zone คือ Zone ที่ไม่เรียนรู้เพิ่มเติมเพราะคิดว่าตนเองประสบความสำเร็จแล้ว

ภาพประกอบ การพัฒนาผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์

4. ตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียนสร้างสรรค์

ตัวชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์ สะท้อนออกมา 4 มิติ ดังนี้

1. ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างเป็นระบบ การคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น
2. ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการเรียนรู้ เช่น การสร้างความรู้ความเข้าใจ การสืบเสาะหาความรู้ การสร้างสรรค์นวัตกรรม การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เป็นต้น
3. ผู้เรียนมีทักษะทางสังคม เช่น การเคารพสิทธิของบุคคลอื่น การมีมารยาททางสังคม การสร้างสัมพันธ์ภาพ เป็นต้น
4. ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์ สุจริต ความเมตตากรุณา จิตอาสา จิตสาธารณะ เป็นต้น

ผู้สอนตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้ง 4 มิติข้างต้น ด้วยการประเมินที่เสริมพลังตามสภาพจริง ด้วยรูปแบบการประเมิน 3 หลาย 1 สะท้อน ได้แก่ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ประเมินหลายช่วงเวลา ใช้ผู้ประเมินหลายฝ่าย และสะท้อนผลการประเมินไปสู่ผู้เรียนด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์

5. บทสรุป

ผู้เรียนยุคใหม่มีธรรมชาติที่แตกต่างกัน ทุกคนมีเป้าหมาย และวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การพัฒนาผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์ ช่วยส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้สามารถตอบสนองความต้องการ และความหลากหลายของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

- Abdulla, A. (2017). *Coaching Students in Secondary Schools: Closing the Gap Between Performance and Potential*. New York, NY: Routledge.
- Boyatzis, R. E., & Jack, A. I. (2018). The Neuroscience of Coaching, *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 70(1), 11–27. DOI: 10.1037/cpb0000095
- Brock, A., & Hundley, H. (2016). *The Growth Mindset Coach: A Teacher's Month-by-Month Handbook for Empowering Students to Achieve*. Berkeley, CA: Ulysses Press.

การพัฒนาผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์
ช่วยส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้
ตอบสนองความต้องการ
และความหลากหลายของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

